

Andrass Samuelsens tale i Folketinget

Taler

Andrass Samuelsen
Færøsk politiker

Dato

25. oktober 1923

Sted

Folketinget

Omstændigheder

Dette er et uddrag af talen.

1 (...)

Da de politiske Forhold paa Færøerne har været og endnu er Genstand for
Behandling i Pressen og paa Møder, dels henede og dels – saa underligt det end
5 lyder – ogsaa i Udlandet, finder jeg det naturligt, at jeg som Færøernes
Repræsentant i dette høje Ting ogsaa omtaler disse Forhold ved denne
Lejlighed.

Dette høje Ting vil ikke være ubekendt med, at de politiske Forhold paa
10 Færøerne i en Arrække har været forholdsvis urolige. Dette har ført til
Partidannelser med Skillelinier, forskellige fra de politiske Skillelinier henede.

Som man vil vide, findes der et Sambandsparti, der arbejder for Bevarelsen af
den nu bestaaende statsretlige Forbindelse med Danmark, og et Selvstyreparti,
15 der angiver som sit Maal Selvstyre for Færøerne, Lovgivningsmyndighed for
Færøernes Lagting o. s. v.

Mine Meningsfæller af Sambandspartiet og jeg har anset det for vor Pligt ved
forskellige Lejligheder baade i og udenfor Rigsdagen at advare imod
20 Selvstyrepartiets Politik, da den efter vor Overbevisning vil føre Færøerne og
deres Befolkning længere og længere bort fra Danmark.

Disse Advarsler har man kun til Dels taget Hensyn til henede; den Regering,
der dannedes i 1913 og var ved Magten til 1920, støttede Selvstyrepartiet i meget
25 høj Grad. Ved Folketingsvalget i 1918 fik Selvstyrepartiet den mest
virkningsfulde og mest iøjnefaldende Støtte fra den daværende Statsminister,
det ærede Medlem Hr. Zahle; samme Aar udnævnte Regeringen en Provst, der

paa Forhaand betragtedes som selvskrevet Medlem af Lagtingets Selvstyreparti;
30 samtidig med at der sikredes Selvstyrepartiet Flertal i Lagtinget, sikrede man
samme Parti Flertallet i Færøernes Amtsskoledirektion, og man sikrede
Selvstyrepartiets Stifter og Fører, Kongsbonde Patursson, det færøske
Landstingsmandat.

35 Hr. Patursson var i Perioden 1918-20 Medlem af det radikale Parti eller dettes
Valggruppe i Landstinget, og enhver Færing ved, at dette havde den mest
beklagelige Indflydelse paa Udviklingen i færøsk Politik. Sidste Sommer har
Føreren for Selvstyrepartiet, den tidligere Landstingsmand Patursson, oppe i
Norge etableret eller støttet en Kampagne mod Danmark og overfor den norske
40 Offentlighed i alt Fald antydet, at en politisk Forbindelse mellem Færøerne og
Norge vilde være Selvstyrepartiets naturlige Maal.

Vi Sambandsmænd er ikke blevet overrasket heraf, selv om vi maaske ikke havde
ventet, at den paagældende Politiker allerede paa det nuværende Tidspunkt
45 vilde finde det formaalstjenligt at give Offentligheden et saa tydeligt Indblik i
sine politiske Planer.

Sambandspartiet i Lagtinget har i den afsluttede Lagtingssamling givet
Selvstyrepartiet Lejlighed til at tage Afstand fra disse Hr. Paturssons Planer,
50 men man kan ikke sige, at Selvstyrepartiet paa klar og utvetydig Maade har taget
Afstand. Om Grunden hertil er der delte Meninger paa Færøerne. Man mener,
at medens der muligvis er enkelte Medlemmer af Selvstyrepartiet i Lagtinget,
som nærmest er enige med Hr. Patursson, er der andre, som ingenlunde vil følge
ham, og det har derfor været noget vanskeligt for Selvstyrepartiet at finde en
55 Stilling i Sagen, som kunde holde Partiet samlet.

(...)

Sambandspartiet paa Færøerne indtager nu, som altid før, det Standpunkt, at
60 Færøernes statsretlige Stilling i Danmark er bestemt ved Grundloven. Den
Stilling har Færingerne gennem Tiderne godkendt Gang paa Gang.
Sambandspartiet i Lagtinget har i 1919, da der var Tale om at nedsætte en
Kommission til Overvejelse af forskellige færøske Spørgsmaal, ganske
enstemmigt udtalt, at man overhovedet ikke vilde forhandle om en Ændring i
65 Øernes grundlovsmæssige Stilling.

Ogsaa Sambandspartiets Folk er Færinger og nationaltsindede Færinger, men vi mener, at vore nationale Ejendommeligheder ikke alene kan bevares, men kun
70 kan bevares i Samhørighed med Danmark. Det vilde efter min Mening være meget ønskeligt, om denne Opfattelse fik Til slutning fra Regering og Rigsdag. Jeg henstiller til Regeringen under en eller anden Form at tilstille Rigsdagen hele den Lagtingsdag, som vi oppe paa Færøerne benævner Norge-Sagen.

75 Jeg kan ikke saa godt komme nærmere ind paa denne, jeg vilde bruge for lang Tid dertil, men jeg vil dog endnu berøre et enkelt Punkt, som ogsaa udenfor Danmark har været anvendt mod Danmark og dansk Rigsstyre, nemlig Skolespørgsmaalet, eller rettere Skolesprogs spørgsmaalet.

80 Om dette skrives der i Lagtingsudvalgets Betænkning fra Sambandspartiets Side:

*"Hvad i Særdeleshed § 7 Anordningen af 1912 om Undervisningsproget angaar, skal man fremhæve, at denne er affattet nøjagtigt efter et Forslag, som blev
85 vedtaget af Lagtinget paa et Tidspunkt, da dettes Medlemmer alle var Færinger. Med Hensyn til Sprogs spørgsmaalet maa man derhos mindes, at Færingerne, der gennem Aarhundreder har benyttet dansk Sprog i vidt Omfang ved Siden af færøsk, betragter det danske Sprog som Folkets Ejendom og ikke ønsker, at dette skal trænges tilbage og gives en Stilling, der truer Sprogets Eksistens hos os."*

90 Hvad heri udtales, er ikke løs Tale, men det er Kendsgerninger og bygget paa Kendsgerninger. Sambandspartiet har indtil nu haft Tilslutning fra det færøske Folks Flertal. Men naar saa er, skulde man mene, at al Tale om Undertrykkelse fra dansk Side af færøsk Sprog er skammelig Insinuation og intet andet.

95 Jeg skal sluttelige udtale, at den, der ønsker at bidrage til en god og forsvarlig Udvikling af Forholdene paa Færøerne, efter min Mening bør billige og støtte det Arbejde, som deroppe udføres, sigtende til at bevare den nuværende Forbindelse med Danmark, saavel den kulturelle som den statsretslige. Hvis Færingerne ikke
100 faar en levende Følelse af, at dette Synspunkt ubetinget deles af Regering og Rigsdag, er jeg bange for, at den Udvikling, mine Fødeøer skal gennemgaa, ikke vil blive lystelig for os Færinger og som Følge deraf heller ikke tilfredsstillende for Danmark.

105

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Digitalt manuskript

110

Tags

Folketingstale, Føroyskar Røður

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/andrass-samuelsens-tale-i-folketinget>

115

120

125

130

135

140